

Referat fra Landsmøte i Åpen folkekirke 19.-20. mars 2022

Sak ÅF LM 1/20 Godkjenning av innkalling og dagsorden

Vedtak: Innkalling og dagsorden godkjent.

Sak ÅF LM 02/22 Valg av ordstyrer

Vedtak: Forslag til ordstyrere godkjent.

Sak ÅF LM 03/22 Valg av referenter og valg av tellekorps

Vedtak: Forslag til referenter og tellekorps godkjent.

Sak ÅF LM 04/22 Valg av representanter til å signere protokoll

Vedtak: Forslag på representanter til å signere protokoll godkjent.

Sak ÅF LM 05/22 Nedsetting av redaksjonskomiteer

Vedtak: Forslagene til redaksjonskomiteer godkjent.

Sak ÅF LM 06/22 Toårsmelding og leders tale

Vedtak: Landsmøtet tok toårsrapporten og leders tale til orientering

Regionlag i Åpen folkekirke

Oversikt over styrene i regionlagene:

Agder og Telemark

- Odd-Inge Rønning Uleberg, leder
- Bjørn Erik Høseth, nestleder
- Bjarte Leer-Helgesen
- Ingjerd Beate Martinsen

- Ingrid Halle
- Edmund Stave
- Torunn Tørå
- Per Gunnar Disch, varamedlem
- Solveig Nordkvist, varamedlem

Bjørgvin

- Eiel Holten, leder
- Therese Nesse Mokkelbost, nestleder
- Erik Torp Nilssen
- Line Berggren Jakobsen
- Håkon Glatved-Prahl
- Liv Strømsvåg

Hamar

- Finn R. Huseby, leder
- Sveinung Moesgaard Skjesol, nestleder
- Ingrun Jule, sekretær
- Marta Bjørnøy Lalim (fra sept 2020)
- Thomas Tinglum (fra sept 2020)
- Stig-Jørund Arnesen, 1.vara (fra okt 2021)
- Aase Marie Rød (til sept 2020)
- Margit Husevåg (til sept 2020)

Nord-Hålogaland

- (opplysninger mangler)

Oslo

- Åge Petter Christensen, leder
- Geir Magnus Walderhaug, sekretær
- Arne B. Grønningsæter
- Heinke Foertsch
- Helene L. Eriksen
- Anders Møller-Stray
- Jørgen Foss

Tunsberg

- Lill-Tone Grahl-Jacobsen, leder
- Arild Mikkelsen, nestleder
- Nell Gaalaas Hansen
- Sevat Lappegard
- Even Granberg

Stavanger

- Åse Helene Bakkevig Dagsland, leder

- Marcela Molina, sekretær
- Helge Kristoffersen
- Kian Reme
- Kjersti Egenberg,

Borg

- Leder: Tor B. Jørgensen
- Liv Hesjadalen
- Jan Heier
- Marianne Uri Øverland (vara)
- Karin-Elin Berg (vara)

Sør-Hålogaland

- Julie Brattli Steinvik, leder
- Odvar Nordnes, nestleder
- Marius Jakobsen Magnussen
- Marit Hermstad
- Tanja Fatima Nyjordet. 1. vara

Møre

- Therese Utgård, leder
- Margaret Mørk, nestleder
- Sindre Stabell Kulø, sekretær
- Olav Myklebust

Nidaros

- Gunnar Winther, leder
- Grete Bækken Mollan
- Sissel Mørreaunet
- Gunnar Viken

Sak ÅF LM 07/22 Folkekirketeologi

Til denne saken ble det holdt foredrag og samtale med Ole Kristian Bonden og Ingrid Staurheim.

Sak ÅF LM 08/22 Videreutvikling av Åpen folkekirke som organisasjon

Vedtak:

Åpen folkekirke har siden starten i 2014 vært den sentrale drivkraften mot diskriminering og for åpenhet og styret demokrati i Den norske kirke. Organisasjonen arbeider kontinuerlig

med politikutforming, herunder arbeidet med folkekirketeologi. For å sikre den åpne og inkluderende folkekirken, må Åpen folkekirke styrke og utvikle egen organisasjon. Åpen folkekirkes skal videreutvikles ut fra følgende målsetning:

- a. Et økt medlemstall er nødvendig for å ha levedyktige regionlag og en bærekraftig økonomi. Medlemsmålet på 3000 i 2023 står fast, og det må settes klare vervemål og milepæler pr regionlag.
- b. Organisasjonen styrkes med fulltidsengasjert leder og i 2023 valgkampmedarbeider.
- c. Det er fortsatt viktig å styrke økonomien. En vesentlig del av de årlige budsjettene bør komme fra medlemsvekst og gaver, i tillegg til årlig demokratimidler fra Den norske kirke.
- d. Alle regionlagene skal ha aktive og fungerende styrever og arrangere aktiviteter som involverer medlemmene. Arbeidet med erfaringsdeling og dialog mellom regionlagene styrkes.
- e. Åpen folkekirke skal vinne Kirkevalget i 2023 og få minst halvparten av de innvalgte medlemmene i alle bispedømmeråd. Det lages innen utgangen av 2022 en materiell base til bruk i valgkampen.
- f. Åpen folkekirke påtar seg et ansvar for å bidra til å kvalifisere/ skolere sine tillitsvalgte i folkevalgte organer for å kunne skjøtte vervet på best mulig måte.
- g. Åpen folkekirker vil både nasjonalt og regionalt søke å etablere kontakt og nettverk med organisasjoner det er naturlig å samarbeide med.

Sak ÅF LM 09/22 Videre utvikling og styrking av folkevalgrollen og kirkedemokratiet

Vedtatt:

Kirkerådet nedsatte i januar 2021 et utvalg for å utrede folkevalgrollen og det kirkelige demokratiet. Utvalget er blitt ledet av Harald Askeland, og Åpen folkekirken landsmøte vil takke for viktig bidrag til å gi kirkelig begrunnelse og legitimitet til folkevalgrollen.

Det kirkelige demokratiet utvikles stadig. De folkevalgte ivaretar en særskilt styringstjeneste i Den norske kirke. Mange av forslagene i Askeland-utvalget er fra før vedtaksfestet av Åpen folkekirke, og vi ser fram til at de blir anerkjent og fulgt opp i kirkens besluttede organer. Landsmøtet legger til grunn at utvalgsrapporten blir sendt på høring og behandlet på Kirkemøtet.

Åpen folkekirke foreslår at følgende punkter blir fulgt opp og vedtatt i Den norske kirkes besluttede organer:

- Kirken må systematisere og styrke opplæring, utvikling og kompetanseheving av folkevalgte på alle nivåer
- Det må settes av flere ressurser til folkevalgte, blant annet for å styrke og profesjonalisere ledelsen av ulike råd og av Kirkemøtet.
- Kirken må sørge for å tydeliggjøre sammenhengen mellom ansvar og tilgjengelige ressurser til å løse de oppgavene som er tillagt oppdraget som folkevalgt.

- Det må utarbeides en lederplattform/lederinstruks, som tydeliggjør rollen og forventningene til ledere av menighetsråd, fellesråd og bispedømmeråd, samt de sentralkirkelige rådene Kirkerådet, Mellomkirkelig råd, Samisk kirkeråd og Den norske kirkes ungdomsutvalg.
- Kirken må legge til rette for å sikre gode nettverk og løpende dialog mellom rådsledere på ulike nivåer.
- Kirken må sørge for at det er samsvar mellom godtgjøring av folkevalgte og forventning til rollens omfang og ansvar
- Kirkerådsleder må honoreres i 100 prosent stilling fra og med valget i 2024.
- Det må gis økt oppmerksomhet på indre rammer og demokratiets rekkevidde, snarere enn ytre rammer og form. Kirkens organer må i større grad sørge for videre utvikling av innhold og kvalitet i både dybde og bredde i kirkedemokratiet.
- Kirken må tydeliggjøre rådsleders rolle i det kirkelige demokratiet. Denne har hittil i stor grad bestått i å lede rådets arbeid i møtene og mindre til å utøve kirkepolitisk lederskap.
- Det bør vurderes å etablere en representativ lederrolle som i tillegg innebærer formell representasjon - herunder også om rådsleder kan være rettslig representant for kirken.
- Folkevalgte må ta aktivt del i løpende problemidentifisering og i utviklingen av løsningsalternativer.
- Større ambisjoner og forventninger til daglige ledere forutsetter et gjennomtenkt folkevalgtoppdrag, med overordnet styringsansvar og en tydelig lederrolle for valgt leder.
- Kirken må sørge for å utarbeide en felles oversikt over alle folkevalgte og rådsmedlemmer i Den norske kirke, nasjonalt og regionalt.
- Kirken må tydeliggjøre forskjellen mellom folkevalgte ledere og frivillige. Folkevalgte ledere har i motsetning til frivillige et stort ansvar for drift og ledelse av kirken, og skal også tjene som ombud for kirkens medlemmer.
- Kirken bør vurdere økt ansvar for kontrollutvalg og systematisk bruk av internrevisjon.
- Det bør vurderes om flere oppgaver kan tillegges menighetsmøtet i ny kirkelig organisering, for å understreke menighetsmøtet som soknets møtested for alle kirkemedlemmer.
- Kirken bør prioritere administrativ støtte til menighetsråd, noe som svært mange råd mangler.
- Det bør vurderes å gjeninnføre rett til fri for å utøve verv i en eller annen form. Dette har vært vanskelig etter 1. januar 2021
- Kirken må sette i gang et arbeid for å øke antall medlemmer som stiller til valg - spesielt med tanke på å rekruttere yngre personer.
- Valget i 2027 må foregå som direktevalg.
- Valg til kirkemøte og bispedømmeråd skal gjennomføres som valg mellom alternative valglister, uten nominasjonskomiteer nedsatt av bispedømmene. Prinsippene må inn i arbeidet med kirkelig organisering.
- Demokrati og kirkevalg bør inngå som del av konfirmasjonsopplæringen.

Sak ÅF LM 10/22 Ny kirkelig organisering

Vedtak:

Landsmøtet i Åpen folkekirke anerkjenner at det ikke er støtte i høringen til et nytt prostirådsnivå i Den norske kirke. Åpen folkekirke mener at ny kirkelig organisering i Den norske kirke må ta utgangspunkt i dagens nivåer, menighetsråd, fellesråd, bispedømmeråd, Kirkeråd og Kirkemøtet. Det må utformes modeller som Kirkemøtet kan ta stilling til. Disse modellene må tegnes tydelig ut og konsekvensutredes.

Landsmøtet i Åpen folkekirke ønsker å understreke noen prinsipper for det videre arbeidet:

Utgangspunkt

- Soknet er grunnenheten, uløselig knyttet til Den norske kirke. Det er lokalt livet leves, evangeliet forkynnes og sakramentene forvaltes.
- Kirkeordningen skal ta vare på og fremme folkekirken.
- Ny organisering må realisere en kirke som henger bedre sammen. Det gjelder på en rekke områder, som felles varslingsrutiner, epostlister, personalreglement, IKT, HMS og GDPR.

Soknet

- Ny kirkeordning må innrettes slik at den styrker soknet og tilhørighet mellom folk og kirke. Ansvar og myndighet for menighetsrådet må klarlegges og styrkes i en ny kirkelig organisering.
- Det må beskrives alternative løsninger for daglig ledelse i lokalkirken. Menighetsrådet sikres god administrativ støtte.
- Åpen folkekirke har merket seg de tydelige signalene fra kommunene til å anerkjenne og sikre kirkens innsats og bidrag i lokalsamfunn over hele landet. Det er viktig å sikre god relasjon og kontakt mellom den lokale kirken og kommunen.
- Det må være gode modeller for samvirke lokalt, og kirken må opptre som en samlet virksomhet.

Bispedømmet

- Ansvar og myndighet for bispedømmerådet må klarlegges i en ny kirkelig organisering
- Biskopene er sentrale symbolbærere på kirkens enhet. Deres tilsyn skal gjelde hele Den norske kirke i bispedømmet og tilsynet må tilføres virkemidler og verktøy.
- Biskopen trenger ikke være arbeidsgiver.

Arbeidsgiveransvar

- Det må være klart hvem som har hvilket ansvar for en arbeidstaker.
- Alle kirkens medarbeidere må tilsettes i enheter som sikrer fleksibilitet og godt nok søkergrunnlag. Det må stimuleres til samarbeid om stillinger og rådsfunksjoner over fellesråds grensene. Prostiet bør fortsette som prestenes tjenestedistrikt.
- Modeller for arbeidsgiveransvar må være tilstrekkelig utredet mht juridisk grunnlag, balansen mellom lokalt selvstyre og nasjonal styring, samt administrative og økonomiske konsekvenser.

Valgordning

- Folkevalgtes rolle må styrkes og synliggjøres bedre i hele kirkeorganisasjonen, fra menighetsråd til kirkemøte.
- Det må etableres valgordninger som sikrer legitimitet og innflytelse til alle kirkens medlemmer.

Sak ÅF LM 11/22 Retningslinjer for nominasjon i Åpen folkekirke til Kirkevalget 2023

Vedtak:

De fremlagte retningslinjene for nominasjonsprosessen i Åpen folkekirke vedtas med følgende endringer:

- 1.2: Nominasjonskomiteen bør velges innen 30.juni og senest innen 1.september 2022.
- 2.5: Nominasjonskomiteen fremlegger sitt forslag til regionlagets medlemmer innen 1.januar 2023.
- 3.1: Nominasjonsmøtet avholdes innen 1.februar 2023.

LS får fullmakt til å justere og tydeliggjøre retningslinjene dersom det skulle være behov for det.

Sak ÅF LM 12/22 Nedsetting av programkomité for ÅFs program til Kirkevalget i 2023

Vedtak:

Komiteen som får i oppdrag å utarbeide Åpen folkekirkes program til Kirkevalget i 2023 består av følgende personer:

- Leder av ÅF er leder av programkomiteen
- AU oppnevner i tillegg to andre AU-medlemmer til komiteen, Gro Bergrabb og Eiel Holten
- Anne Dalheim, Nord-Hålogaland
- Linn Strømme Hummelvoll, Tunsberg
- Kai Steffen Østensen, Agder og Telemark
- Kari Falk, Oslo
- Gunnar Winther, Nidaros

Sak ÅF LM 13/22 Orientering om budsjett for 2022 og regnskap 2020 og 2021

Vedtak: LM takker for gjennomgangen og tar den til orientering.

Sak ÅF LM 14/22 Vedtektsendringer

Vedtak: Forslagene til endringer i vedtektene ble enstemmig vedtatt

Sak ÅF LM 15/22 Innkomne forslag til uttalelser

Det ble innmeldt to saker til LM:

1 Diskriminering:

Vedtak: Diskriminering er dessverre fortsatt gjeldende i det norske samfunn, og dessverre ser vi det noen ganger spesielt sterkt i kirkesamfunn, og da særlig når det kommer til kjønn og legning.

Åpen Folkekirke ber Den Norske kirke avvike alle unntak som gir rom for diskriminering i vårt kirkesamfunn. I spørsmålet om ekteskap, anerkjenner vi at det er to teologisk begrunnede syn i Den norske kirke. Det er derfor helt unaturlig med adgang til diskriminering.

Vi oppfordrer samtidig nasjonale myndigheter, i dialog med religiøse samfunn, om å sette i gang en ny utredning rundt hvordan vi kan hindre diskriminering i møte med religionsfriheten. Vi må finne bedre løsninger på en stor utfordring.

2 Åpne kirker - hva kan vi gjøre for deg?

Vedtak: Åpen folkekirke har lenge arbeidet for at våre kirker skal være mer åpne og tilgjengelige, også når det gjelder åpningstider. Under pandemien har menighetsråd over hele landet sørget for åpne kirker. Åpen folkekirke ser med glede på denne utviklingen. Nå er tiden kommet for å få satt dette bedre i system, i et forsøk på å skape enda mer himmel på jord. Alle menighetsråd skal stimuleres til gjennom frivillige å holde lokalkirkene sine åpne. Målgruppen kan være den vanlige innbygger, samt turister og besøkende til lokalsamfunnet.

Vi ber Den norske kirke sette av midler til en prøveordning på to år, hvor vi kan ha åpne domkirker og åpne hovedkirker i de ti største byene på kvelder og i helger. Den enkelte menighet må selv tilpasse, men det er viktig at sentrumskirker minst er åpne både fredag og lørdag kveld, og at det er frivillige kirkemedarbeidere den enkelte kan snakke med.

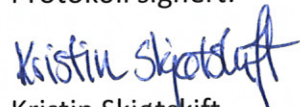
Sak ÅF LM 16/22 50 år siden sex mellom menn ble avkriminalisert

Vedtak: Uttalelsen fra redaksjonskomiteen ble gjennomgått og sendes til Arbeidsutvalget for endelig bearbeidelse av formuleringene.

Sak ÅF LM 17/22 Valg av AU

Vedtak: Valgkomiteens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Protokoll signert:

Kristin Skjøtskift,

Gunhild Tomter Alstad

Terje Damman

Referenter: Håkon Glatved-Prahl og Eiel Holten